

3. Електронне джерело: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/86779/.
4. Електронне джерело: <https://mon.gov.ua/ua>.
5. Staker H., & Horn M. B. *Classifying K-12 Blended Learning*. Mountain View, CA: Innosight Institute. 2012.

Щербакова А.П.,
студентка II курсу магістратури Педагогічного факультету
Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна
Науковий керівник – Дем'яненко Н.М.,
доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки
Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Анотація. Висвітлено проблеми національно-патріотичного виховання студентів, основною метою якого є становлення справжнього громадянина-патріота України, готового до виконання конституційних та громадянських обов'язків, який приймає у спадок духовні й культурні надбання українського народу та прагне до досягнення високої культури взаємовідносин.

Abstract. The problems of national-patriotic education of students are highlighted, the main goal of which is the formation of a true citizen-patriot of Ukraine, ready to fulfill constitutional and civic duties, who inherits the spiritual and cultural heritage of the Ukrainian people and strives to achieve a high culture of mutual relations.

Сьогоднішні важкі реалії викарбовують у молодого українського покоління почуття патріотизму, спрямування на зміцнення державності, неможливості стояти осторонь проблем країни. Це викликає необхідність оновлення змісту, суті та технологій національно-патріотичного виховання у закладах педагогічної освіти, спрямованого на становлення гуманістичних цінностей та громадянської позиції особистості.

Зміцнення та формування незалежної Української держави потребує оновлення національної освіти, запровадження прогресивних педагогічних технологій, розуміння суті гуманізації на тлі диференціації та інтеграції навчання, необхідності наукового обґрунтування системи патріотичного виховання у XXI столітті. Саме тому дедалі гострішої актуальності набуває проблема формування в громадянському суспільстві високодуховної, моральної особистості, здатної творити та нести відповідальність за власне майбутнє, особистості – творця, гуманіста, патріота України.

Цікаву думку щодо цього висловив один із кращих мислителів XIX ст. Й. Гійо, сказавши, що виховання – це мистецтво, яке добуває з глибини душі людини і пробуджує до життя все, що в ній дремає; яке розвиває одночасно всі її сили і допомагає прямувати до мети, словом, освічує людину. Відомий педагог К.Д.Ушинський чітко підкреслював, що виховання завжди є національним за своїм характером, адже у кожного народу існує своя, притаманна лише йому система національного виховання. У такої системи є своя особиста мета та свої шляхи її досягнення, незважаючи на схожість педагогічних підходів європейських народів [4]. Тема національного та національно-патріотичного виховання піднімалась українськими педагогами та діячами освіти (І. Стешенко, С. Русова, Я. Чепіга, О. Дорошкевич та ін.) [2]. В. Сухомлинський зазначав, що "виховання в широкому розумінні цього слова – багатогранний процес духовного збагачення й оновлення і тих, кого виховують, і тих, хто виховує" [3]. Він бачив і розумів виховання як самостійну соціальну дію, що має інтегрувати виховання потреб держави, нації, людської цивілізації та особистості.

Ні для кого не секрет, що на початку 1990-х років серед молоді України спостерігалось зниження рівня національного патріотизму та різке падіння моральних цінностей. Адже стара система «радянського виховання» була зруйнована, а нові підходи у вихованні молоді ще не розроблені.

Під вогнем російських окупантів особливо посилюється зміст національно-патріотичного виховання. Значущість патріотичного виховання сьогодні важко переоцінити, коли на кону стоїть територіальна цілісність та саме існування української державності, бо саме воно дає відповідь на питання за що та навіщо ми маємо платити таку високу ціну, ім'я якої – людське життя. Саме таке виховання є нашою незламною силою, стрижнем, що підтримує нас в ці доленосні часи.

Справжнє патріотичне виховання молоді можливе в умовах стійкої системи національної освіти, що ґрунтуються на ідеях української героїчної історії, спадщині національної культури, звичаях та традиціях народу, любові до рідної мови, літератури, поваги до державних національних символів, релігійних цінностей.

Патріотичне виховання молоді – це структурована виховна діяльність, що спрямована на формування в особистості почуття патріотизму, тобто любові до Батьківщини та її цінностей, до співгромадян, що є представниками спільної культури країни. Таке виховання передбачає:

- формування поваги до Батьківщини, розуміння національної гідності та самосвідомості;
- любов до рідної мови, культури, традицій;
- дбайливе ставлення до природи та навколишнього середовища;
- розуміння свого особистого внеску в долю Батьківщини;
- взаємоповагу на рівні міжнаціонального спілкування;
- прагнення до плідної праці на благо українського народу.

Національне виховання має давнє коріння. Про це свідчить аналіз багатовікової педагогічної думки України. Ідеї патріотичного виховання зустрічаємо ще у Повчанні Володимира Мономаха. З часів Київської Русі поняття “патріотизм” наповнювалося високим особистим морально-духовним змістом – категоріями мужності, доброзичливості, вірності й стійкості. Тому переосмислення ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості у молоді має здійснюватися на історичних подіях, на основі героїчної боротьби українського народу за самовизначення, формування власної держави в її єдності й унікальності - від часів Княжої доби, славного українського козацтва, Українських Січових Стрільців, армій УНР та ЗУНР, Карпатської Січі, воїнів Української повстанської армії, непоборних політичних в'язнів у сталінських концтаборах, учасників патріотичного дисидентського руху.

В наші дні національно-патріотичне виховання має в своєму арсеналі приклади мужності та непохитності духу учасників революцій в Україні у 2004, 2013-2014 років, має нетлінні імена Героїв Небесної Сотні, кіборгів Донецького аеропорту, військових антитерористичної операції та операції об'єднаних сил у тимчасово окупованих Донецькій та Луганській областях. Це приклади незламного спротиву проти окупації та анексії Автономної Республіки Крим російськими загарбниками, повномасштабної війни російської федерації проти всієї України, нажаль, уже в теперішній час.

У зв'язку з цим, з нашої точки зору, в структурі національно-патріотичного виховання молоді закладів вищої освіти має бути реалізована низка виховних завдань:

- формування в свідомості й внутрішньому сприйнятті патріотичних цінностей, розуміння і поваги до культурного та історичного минулого нашої держави;
- розуміння важливості поваги до Конституції України, її законів, до державної символіки;
- підняття престижу військової служби, а звідси - осмислене ставлення до військовослужбовців, як до захисників та справжніх героїв України;
- розуміння міцного зв'язку між індивідуальною свободою, правами та обов'язками людини перед державою;
- формування патріотичного досвіду шляхом безпосередньої участі в процесах життєдіяльності громадянського суспільства, побудови конструктивних взаємовідносин з соціальними інститутами, органами державної влади, на тлі готовності притримуватись законів та відстоювати законні права людини, не боятись брати на себе відповідальність та розв'язувати конфлікти виключно з позицій демократичних принципів;
- культивування екологічної культури громадянина, що усвідомлює себе частиною природи, зі сформованою відповідальністю за неї як за основу життя наступних поколінь;
- формування поважного ставлення до народів світу, їх культури, релігії та традицій;
- прийняття гуманізму, моральності за базову основу громадянського суспільства;
- підтримка та культивування найкращих рис українського суспільства – любові до праці, прагнення до свободи, рівності перед законом, справедливості та чесності перед собою та суспільством, відповідальним ставлення до надр природи;
- розвиток мовленнєвої культури;
- сприяння вмінню зростаючої особистості протистояти проявам українофобства, порушенню норм моралі, псевдопатріотизму;
- сприяння становленню принципів духовності й моральності в громадянському суспільстві, підтриманню традиційних сімейних цінностей [6].

Отже, в період підступної війни, яку російська федерація розв'язала і веде проти українського народу, виникає потреба системних заходів щодо національно-патріотичного виховання молоді - виховання нового українця, що діє та живе з почуттям поваги до національних та світових цінностей.

Громадяни нашої держави сьогодні стають безпосередніми учасниками тих процесів, що мають надзвичайно важливе значення для подальшого визначення своєї долі, долі наших нащадків, майбутнього світового порядку. Тим не менш, якби важко і болісно не було серед багатьох викликів та загроз сьогодення, треба пам'ятати, що зараз час для можливості великих перспектив розвитку, необхідних змін в економіці, політичному житті та соціальній сфері. Тому пріоритетним завданням національно-патріотичного виховання, поряд із збереженням нашої суверенності й територіальної цілісності, пошуками шляхів інтеграції в загальноєвропейське та світове співтовариство, є створення нової стратегії виховання, як багатоструктурної та багатовекторної системи, що формує майбутній розвиток Української держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ващенко Г. Виховання волі і характеру / Г. Ващенко. – К.: Школяр, 1999. – 385с.
2. Русова С. Соціальне виховання, його значення у громадському житті / С. Русова. - К.: Либідь, 1998. - 254 с

3. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори. В. О. Сухомлинський. – К.1977. – Т.3. – 282 с.
4. Ушинський К. Д. Педагогічні твори: У 6 т. Т. 1 / Упоряд. С. Ф. Єгоров. - М.: Педагогіка, 1990. - 416 с.
5. Наказ МОН від 06.06.2022 №527 “Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 64 <http://www.kharkivosvita.net.ua/document/9230>
6. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
7. Державна цільова соціальна програма національно-патріотичного виховання на період до 2025 року <http://www.kharkivosvita.net.ua/document/8600>

Якушев О.В.,
президент міжнародної БО «Нове повідомлення»,
м.Київ, Україна
Мураховська В.А.,
керівник Студії дитячих істин СПІВОГРА,
м.Київ, Україна

ГЕОСПІВГАРМОНІЧНА ОСВІТА

Анотація. Даний матеріал є узагальненим наслідком спостереження за груповою і індивідуальною діяльністю дітей у віці 2-7 років, яке проводилось авторами впродовж 2017-2022 років. Спостереження відбувалось в процесі співпраці із цими дітьми в середньому на протязі трьох годин на добу п'ять днів на тиждень. Всього в процесі співпраці були задіяні близько 50 дітей і їх батьків.

Abstract. This material is a generalized result of observation of group and individual activities of children aged 2-7 years, which was carried out by the authors during 2017-2022. Observation took place in the process of cooperation with these children for an average of three hours a day, five days a week. In total, about 50 children and their parents were involved in the process of cooperation

Актуальність теми обумовлена наступними чинниками:

1. Особливостями дітей, з якими відбувалася співпраця, на нашу думку є: ▪ розширені можливості свідомості, які впливають з таких феноменів розумової діяльності, як синестезія мозку та амбідекстрія. Частота повторення цих феноменів у групах привернула нашу увагу;

- підвищена психоемоційна чутливість і чуттєвість та емпатія;
- пізні мовлення, яке часто сприймається як «затримка розвитку»;
- не готовність мозку до сприйняття семантичних і арифметичних символів;
- велика кількість інформації, що оточує дітей, та велика кількість технічних засобів її прийняття та розповсюдження;
- велика кількість матеріально-технічних можливостей, які оточують дітей і якими вони користуються;
- відсутня культура праці руками в сім'ях;
- тяга до природних об'єктів та природного середовища.

2. Кризою в суспільстві, яка вимагає пошуку нових підходів для гармонізації і пошук ресурсних станів особистості.

3. Природною схильністю дітей до розумової творчості по конструюванню ідеальних об'єктів світу з одного боку, та існування лінгвориторичної парадигми в суспільстві, яка унеможливує, або значно гальмує цей процес.

4. З попереднього пункту впливає висновок, що на думку авторів, мають бути переглянуті підвалини співпраці між поколіннями, а можливо і вся парадигма освітньо-виховного процесу в повоєнній Україні.

Метою роботи є висвітлення ключових на нашу думку концептуальних принципів формування повоєнної педагогіки і намагання поділитись напрацьованими інструментами можливої конструктивної співпраці із сучасними дітьми віку 2-7 років. Для подальшого вдосконалення колегами та використання на практиці.

Автори у своїй роботі намагаються використовувати феноменологічний підхід в отриманні знань про сучасних дітей, тому посилання на використану літературу відсутні.

Мозкова активність новонародженої дитини вимірюється хвильовою діяльністю у межах до одного Гц. З кожним роком життя мозок додає в середньому ще по одному Гц. Це є процес природнього дозрівання мозку.

Тобто мозок шестирічної дитини випромінює хвилі середньої частоти 6 Гц.

Мозок дорослої людини в буденному житті випромінює хвилі середньої частоти більше 30 Гц.

Іншими словами, можна сказати, що дитина живе в зміненому стані свідомості, або в іншому, відмінному від дорослих світі.